

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní JUDr. Zorou Šmolkovou ve věci

žalobkyně: L. D.
zastoupená L. K.

proti
žalovanému: Ministerstvo práce a sociálních věcí
sídlem Na Poříčním právu 376/1, 128 01 Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 2. 2025 č. j. MPSV-2025/36624-923,
ve věci příspěvku na péči,

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 10. 2. 2025 č. j. MPSV-2025/36624-923 **se zrušuje** a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 477 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

Žalobní námitky:

1. Žalobkyně se žalobou došlou zdejšímu soudu dne 11. 4. 2025 domáhala zrušení shora

Shodu s prvopisem potvrzuje I. M.

uvedeného rozhodnutí, kterým žalovaný zamítl její odvolání a potvrdil rozhodnutí Úřadu práce České republiky (dále jen „úřad práce“) ze dne 31. 07. 2024, nepřiznávající jí příspěvek na péči podle § 7 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách (dále jen „zákon o sociálních službách“), jelikož podle žalovaného i úřadu práce žalobkyně nebyla závislá na pomoci jiné fyzické osoby. Podle úřadu práce nebyla z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu bez pomoci schopna zvládat dvě základní životní potřeby uvedené v § 9 odst. 1 zákona o sociálních službách, a to osobní aktivity a péči o domácnost. Podle žalovaného nebyla schopna zvládat pouze jednu základní životní potřebu, a to péči o domácnost. Ustanovení § 8 odst. 2 zákona o sociálních službách však pro nejnížší, tedy lehkou závislost, vyžaduje neschopnost vyplývající z dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu zvládat tři základní životní potřeby.

2. Žalobkyně v žalobě namítal nesprávné posouzení základních životních potřeb mobilita, stravování, oblékání a obouvání, tělesná hygiena, výkon fyziologické potřeby, péče o zdraví a osobní aktivity.

Stanovisko žalovaného:

3. Žalovaný ve vyjádření odkázal na napadené rozhodnutí, které vychází z posudku posudkové komise MPSV.

Posouzení krajským soudem:

4. Krajský soud poté, co zjistil, že žaloba byla podána včas ve lhůtě dvou měsíců po doručení písemného vyhotovení rozhodnutí žalovaného žalobkyni, tedy v souladu s ustanovením § 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb. soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), přezkoumal napadené rozhodnutí v souladu s ustanovením § 75 odst. 2 s. ř. s. v mezích žalobních bodů a dospěl k závěru, že žaloba důvodná. Ve věci rozhodl bez jednání postupem podle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s.
5. Ze správního spisu krajský soud zjistil, že žalobkyně požádala o příspěvek na péči 27. 3. 2024. Sociálního šetření u žalobkyně proběhlo dne 3. 4. 2024. Dne 20. 5. 2024 žalobkyně požádala o doplnění sociálního šetření z důvodu zhoršení zdravotního stavu. Posudkový lékař Institutu posuzování zdravotního stavu dne 10. 6. 2024 uzavřel, že žalobkyně z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat bez pomoci základní životní potřeby osobní aktivity a péči o domácnost. Žalobkyně nesouhlasila s posudkem, doložila nové lékařské zprávy a opětovně namítala nekvalitní sociální šetření. Úřad práce dne 31. 7. 2024 žalobkyni příspěvek na péči nepřiznal s poukazem na posudek IPZS, podle kterého žalobkyně bez pomoci nezvládá z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pouze dvě základní životní potřeby.
6. S tímto žalobkyně nesouhlasila a bránila se odvoláním. V něm se dovolávala zpráv svých ošetřujících lékařů, verifikujících podle ní její potíže. Poukázala rovněž na právní úpravu, podle které nezvládnutí některé z aktivit, jejichž zvládnutím jsou základní životní potřeby definovány, vede k nezvládnutí celé základní životní potřeby.
7. Žalovaný vyšel z posudku posudkové komise MPSV ze dne 8. 1. 2025. Posudková komise se se závěrem posudkového lékaře IPZS ztotožnila, s výjimkou zvládnutí základní životní potřeby osobní aktivity, kterou považovala za zvládnutou. Žalovaný proto rozhodl nyní napadeným rozhodnutím.

K žalobním námitkám-východiska.

8. Příspěvek na péči se poskytuje osobám závislým na péči jiné fyzické osoby, jsou-li starší jednoho roku a jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pomoc jiné fyzické osoby potřebuje při zvládání základních životních potřeb (§7 zákona o sociálních službách). Stupeň závislosti zákon definuje počtem základních životních potřeb bez pomoci nezvládaných v § 8 zákona o sociální péči.
9. Základní životní potřeby jsou uvedeny v § 9 odst. 1 zákona o sociálních službách, s tím, že jejich bližší vymezení a způsob hodnocení stanoví prováděcí předpis (odstavec 6 tohoto ustanovení). Tímto prováděcím předpisem je vyhláška č. 505/2006 Sb. (dále jen „vyhláška“).
10. Podle § 1 odst. 1 vyhlášky, *schopnost osoby zvládat základní životní potřeby se pro účely stanovení stupně závislosti hodnotí podle aktivit, které jsou pro jednotlivé základní životní potřeby vymezeny v příloze č. 1 k této vyhlášce.*
11. Podle § 2a vyhlášky, *pokud osoba není schopna z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu zvládat alespoň jednu z aktivit, která je pro schopnost zvládat základní životní potřebu vymezena v příloze č. 1 k této vyhlášce, není schopna základní životní potřebu zvládat, a to bez ohledu na příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.*
12. Jak vyplývá již z jazykového znění citovaných ustanovení zákona o sociální péči a vyhlášky, je zcela nepochybné, že nezvládnutí kterékoliv z aktivit, jimiž je definována základní životní potřeba, vede k nezvládnutí základní životní potřeby jako celku. Totéž dovodila i konstantní judikatura správních soudů. Lze zmínit např. rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 3 Ads 50/2013-32 z 2. 4. 2014, jehož právní věta zní: *pro hodnocení schopnosti osoby zvládat základní životní potřeby za účelem zjištění stupně závislosti osoby je v rámci aplikace posudkových kritérií stanovených v § 1 až § 2c vyhlášky č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách, ve znění účinném od 1. 1. 2012, rozhodné nesplnění byť jen jedné z aktivit, které jsou pro schopnost zvládat určitou základní životní potřebu vymezeny v příloze k této vyhlášce, a to bez ohledu na příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu* (důraz tučným písmem přidal krajský soud). Rozhodnutí je správními soudy setrvale následováno, z recentních rozhodnutí Nejvyššího správního soud lze zmínit např. rozsudek ze dne 17. 3. 2023, č. j. 6 Ads 100/2022-26.
13. Nejvyšší správní soud již v rozsudku ze dne 29. 9. 2015, č. j. 4 Ads 167/2015-27, s odkazem na výše citovaný rozsudek 3 Ads 50/2013, zdůraznil, že posouzení zvládání základních životních potřeb není intuitivní, ale vyplývá z objektivizovaných kritérií; těmito jsou právě aktivity nutné pro zvládnutí té které životní potřeby. V tomto rozsudku Nejvyšší správní soudu upřesnil judikaturní požadavky na posudek tak, aby jej bylo možno považovat za úplný a přesvědčivý ve vztahu k posouzení jednotlivých aktivit (odstavec 31): *jinými slovy, posouzení schopnosti zvládat základní životní potřeby není intuitivní, ale vyplývá z objektivizovaných kritérií – příslušných dílčích aktivit základních životních potřeb. Jestliže v řízení o příspěvku na péči vzniknou pochybnosti o tom, zda je posuzovaný schopen zvládat určité dílčí aktivity základní životní potřeby, nepostačí pro zachování úplnosti, správnosti a přesvědčivosti posudku tyto pochybnosti rozptýlit paušálním tvrzením, že příslušnou základní životní potřebu posuzovaný zvládá. Naopak je nutné se detailně zabývat spornými dílčími aktivitami a doložit na zjištěném skutkovém stavu, zvládá-li je posuzovaný v přijatelném standardu.*
14. Vycházejí z uvedeného, lze shrnout: aby byl posudek úplný a přesvědčivý, musí

posudková komise při posouzení zvládání každé základní životní potřeby posoudit, zda je posuzovaná osoba schopna z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu zvládat jednotlivé aktivity, kterými je tato vymezena, neboť tyto a pouze tyto jsou zákonem předvídanými objektivními kritérii. To však neznamená, že by se posudková komise v posudku musela vždy vyjádřit ke každé z aktivit. Není – li o jejich zvládání pochybnost, postačí v posudku uvést pouze závěr, zda základní životní potřeba zvládaná je či není. Naopak, jsou – li o zvládání některé z aktivit pochybnosti, je posudková komise povinna se k jejímu zvládání vyjádřit, a to konkrétně tak, aby byl i laikovi srozumitelný důvod. Důvod opět nemůže být všeobecný či intuitivní, ale musí z něj vyplývat příčinná souvislost mezi konkrétním funkčním dopadem nepříznivého zdravotního stavu na zvládání posuzované aktivity a musí odpovídat všem kritériím vymezeným ve vyhlášce, zej. § 1 až 2c. Jedině tak je splněn požadavek přezkoumatelnosti, úplnosti a přesvědčivosti. Pochybnosti o zvládání mohou vyplynout ze závěrů sociálního šetření, z podkladových lékařských zpráv a dalších podkladů uvedených v § 25 odst. 1 zákona o sociálních službách a pochyby může též vznést sám žadatel o dávku.

K sporným základním životním potřebám

I.

15. Základní životní potřeba **mobilita** je ve vyhlášce vymezeny aktivitami *vstávání a usedání, stoj, zaujímat a měnit polohy, pohybovat se chůzí krok za krokem, popřípadě i s přerušováním zastávkami, v bytě a běžném terénu v dosahu alespoň 200 m, a to i po nerovném povrchu, otevírat a zavírat dveře, chůzi po schodech v rozsahu jednoho patra směrem nahoru i dolů, nastupovat a vystupovat z dopravních prostředků včetně bariérových, a používat je.*
16. Žalobkyně v žalobě poukázala na zhoršený zdravotní stav. Po bytě i v exteriéru se pohybuje pouze v doprovodu pečující osoby za pomoci chodítka „rolátoru“ bez motoru. Není schopna zvládat chůzi po bytě ani venku. Není schopna dojít k lékaři.
17. V odvolání uvedla, že ujde pouze pár kroků za pomoci berle a chodítka, a to i ve vnitřních prostorách. Po schodech není schopna chodit, vyjde maximálně jeden schod, není schopna nakupovat ani venčit psa. Poukázala rovněž na závratě. Již před úřadem práce namítala zhoršení zdravotního stavu ve vztahu k mobilitě. Poukázala na to, že pokud nemusí, nevychází ven, po schodech chodí jen s pomocí druhé osoby. Mimo byt používá všude rolátor.
18. K této základní životní potřebě posudková komise v posudku přijala závěr, že ji žalobkyně zvládá. Uvedla, že „mobilita se posuzuje s pomocí kompens. pomůcek, tj. FH jen na určitou vzdálenost. Cest. Motorovým vozidlem se připouští“. Odkázala rovněž na sociální šetření, kde podtrhla „dojde k lékaři s přestávkami, musí odpočívat pro zadýchávání“.
19. Závěr posudkové komise o tom, že žalobkyně základní životní potřebu mobility zvládá, je dílem nesrozumitelný a nepřezkoumatelný. Nesrozumitelný v tom, že věta „FH jen na určitou vzdálenost“ nedává po obsahové stránce smysl a věta „Cest. Motorovým vozidlem se připouští“ míří mimo definiční znaky mobility, kde cestování motorovým vozidlem je uvedeno pouze snad u aktivity *nastupovat a vystupovat z dopravních prostředků včetně bariérových, a používat je*. Soudu není zřejmé, zda věta s touto aktivitou souvisí a co jí chtěla posudková komise vyjádřit. Jasně nevnesl ani žalovaný v napadeném rozhodnutí.

20. Kromě nesrozumitelnosti spočívá nepřezkoumatelnost závěru v dalších aspektech. Ačkoliv žalobkyně jak v průběhu prvostupňového řízení, tak v odvolání uvedla zhoršení zdravotního stavu ve vztahu k mobilitě, neschopnost pohybu bez rolátoru, neschopnost chůze po schodech, ačkoliv předložila lékařské zprávy, když podle názoru soudu uvedené podporuje např. zpráva MUDr. B. z 21. 6. 2024 a jeho žádanka o ortopedické vyšetření, kde je uvedeno „postupně horšící mobilita, nyní je zjevná artróza v koleni limitující pohyb“, posudková komise se nijak nevypořádala s aktivitami *chůze po schodech v rozsahu jednoho patra směrem nahoru i dolů*, a *pohybovat se v běžném terénu v dosahu alespoň 200 m i po nerovném povrchu*, jejichž nezvládnutí žalobkyně ve svém odvolání a potažmo i v prvostupňovém řízení namítala. Jak bylo vysvětleno výše, posudková komise se nemusí vyjadřovat ke všem dílčím aktivitám, kterými je zvládnutí příslušné základní životní potřeby definováno. Pokud je však zvládnutí některé z aktivit sporné, pak pro přesvědčivost posudku a jeho úplnost je nezbytné její detailní posouzení včetně argumentace k posudkovému závěru vedoucí. Dále, posudková komise vycházela ze zprávy ze sociálního šetření, které rozsáhle citovala, ačkoliv žalobkyně opakovaně (již 20. 5. 2024), namítala nesprávnost jeho závěrů a žádala o opětovné provedení (doposouzení). Na toto nebylo ani úřadem práce ani žalovaným nijak reagováno. Vzhledem k tomu, že žalobkyně namítla zhoršení svého zdravotního stavu a zhoršení schopnosti zvládat jednotlivé základní životní potřeby též ve vztahu k sociálnímu šetření, je nezodpovězenou otázkou, zda závěry ze sociálního šetření jsou stále správné. Bez vyjádření posudkového lékaře ke zhoršení zdravotního stavu a odůvodněného vyjádření žalovaného k tomu, zda je na místě sociální šetření zopakovat, či nikoliv, nemá v této části napadené rozhodnutí oporu ve správním spise a posudek vychází ze sociálního šetření, jehož závěry mohou být nesprávné a je tedy nepřesvědčivý a neúplný.
21. Napadené rozhodnutí ve vztahu k této základní životní potřebě proto nemá oporu ve spise (§76 písm. b) s. ř. s.) a je na místě je zrušit.
22. Žalovaný v dalším řízení uváží, zda lze vyjít ze sociálního šetření z 3. 4. 2024 s ohledem na žalobkyniny námitky. Dále požádá posudkovou komisi o doplnění posudku, ve kterém se posudková komise vyjádří ke zvládání jednotlivých aktivit definujících tuto základní životní potřebu, zejména pak zvládání aktivity *pohybovat se chůzí krok za krokem, popřípadě i s přerušováním zastávkami, v bytě a běžném terénu v dosahu alespoň 200 m a aktivity chůze po schodech v rozsahu jednoho patra směrem nahoru i dolů*. Zohlední celkový žalobkynin zdravotní stav a vysvětlí, zda a jak zjištěná onemocnění – i ve vzájemném působení – ovlivňují její schopnost tyto aktivity zvládat.

II.

23. Základní životní potřeba **stravování** je ve vyhlášce vymezena aktivitami *vybrat si ke konzumaci hotový nápoj a potraviny, nalít nápoj, rozdělit stravu na menší kousky a naservírovat ji, najíst se a napít, dodržovat stanovený dietní režim, konzumovat stravu v obvyklém denním režimu, přemístit nápoj a stravu na místo konzumace*.
24. Žalobkyně v žalobě namítla, že se nají a napije pouze, když je jídlo a pití připravené pečující osobou. Není schopna jídlo naservírovat, nic z lednice vytáhnout ani uklidit. Není schopna si nakoupit potraviny.
25. V odvolání žalobkyně namítla, že si jídlo nepřenese ke stolu, protože ani pití ani jídlo sama nepřesune. Obědy dováží pečovatelská služba a během víkendu asistentka.

26. K této základní životní potřebě posudková komise v posudku přijala závěr o jejím zvládnutí s odkazem na závěry sociální šetření, podle kterého žalobkyně je schopna si připravit jídlo z nakoupených potravin, najíst se a napít se, jídlo i nápoj si vybrat a připravit. Komise uvedla, že „není narušen závažně úchop rukou či ztráta svalové síly, není ztráta manipul. schopnosti rukou, není funkční či amputační ztráta obou horních končetin či dominantní horní končetiny, např. typu paréz či plegií, závažných deformací či závažnému omezení hybnosti ručních kloubů nebo ankylozou, nejsou parézy končetin. Není psychické postižení se sociální dezintegrací či závažní porucha kognice typu střední až těžké demence nebo závažné mentální retardace. Není nevidomost, těžká slabozrakost přes zrakovou korekci, nejde o hluchotu či těžkou nedoslýchavost přes korekci sluchadly. Nejde např. též o závažné snížení celkové fyzické aktivity a výkonnost v pokročilém interním onemocnění“. Tímto posudková komise neodůvodnila pouze zvládnutí této základní životní potřeby, ale paušálně všech namítaných životních potřeb.
27. I tento závěr posudkové komise o zvládání potřeby stravování je nepřezkoumatelný. Ačkoliv žalobkyně jak v průběhu prvostupňového řízení, tak v odvolání uvedla zhoršení zdravotního stavu, uvedla, že není schopna jídlo přenést z místa na místo, tedy *přemístit nápoj a stravu na místo konzumace*, což je aktivita tuto základní životní potřebu definující, posudková komise se se zvládnutím této aktivity nijak nevypořádala, ač tak byla povinna učinit. Uvedla sice obecně, že všem základním životním potřebám bez rozdílu, čím žalobkyně netrpí, ale neuvedla, zda a jak schopnost zvládat jednotlivé aktivity ovlivňují žalobkynina zjištěná onemocnění, a to ve svém vzájemném působení. Posudková komise vycházela ze zprávy ze sociálního šetření, ačkoliv žalobkyně opakovaně namítala nesprávnost jeho závěrů a žádala o opětovné provedení (doposouzení). Na toto nebylo ani úřadem práce ani žalovaným nijak reagováno. Zde platí výše uvedené, tedy, žalobkyně namítala zhoršení svého zdravotního stavu a zhoršení schopnosti zvládat jednotlivé základní životní potřeby též ve vztahu k sociálnímu šetření, a je tak otázkou, zda závěry ze sociálního šetření jsou stále správné. Bez vyjádření posudkového lékaře ke zhoršení zdravotního stavu a odůvodněného vyjádření žalovaného k tomu, zda je na místě sociální šetření zopakovat, či nikoliv, nemá v této části posudek oporu ve správním spise a je tedy nepřezkoumatelný nemá v této části napadené rozhodnutí oporu ve správním spise a posudek vychází ze sociálního šetření, jehož závěry mohou být nesprávné a je tedy nepřesvědčivý a neúplný.
28. Napadené rozhodnutí ve vztahu k této základní životní potřebě nemá oporu ve spise (§76 písm. b) s. ř. s.) a je na místě je zrušit.
29. Žalovaný v dalším řízení uváží, zda lze vyjít ze sociálního šetření z 3. 4. 2024 s ohledem na žalobkyniny námitky. Dále požádá posudkovou komisi o doplnění posudku, ve kterém se posudková komise vyjádří ke zvládání jednotlivých aktivit definujících tuto základní životní potřebu, zejména pak zvládání aktivity *přemístit nápoj a stravu na místo konzumace*. Zohlední celkový žalobkynin zdravotní stav i ve vzájemné synergii a vysvětlí, zda a jak zjištěná onemocnění tyto ovlivňují její schopnost aktivity zvládat, přičemž se zaměří zejména na spornou aktivitu *přemístit nápoj a stravu na místo konzumace*.
30. Žalobní námitku, že si žalobkyně není schopna nakoupit, krajský soud neshledal důvodnou. Schopnost *obstarat běžný nákup*, tedy i nakoupit potraviny, je aktivitou, která podle přílohy 1 písmeno j) vyhlášky definuje schopnost zvládnout základní životní potřebu *péče o domácnost*, nikoliv *stravování*. Žalovaný se proto schopností nakoupit si potraviny

při posouzení této základní životní potřeby správně nezabýval.

III.

31. Základní životní potřeba **oblékání a obouvání** je ve vyhlášce vymezena aktivitami *vybrat si oblečení a obutí přiměřené okolnostem, rozeznat rub a líc oblečení a správně je vrstvit, oblékat se a obouvat se, svlékat se a zouvat se, manipulovat s oblečením v souvislosti s denním režimem*.
32. Žalobkyně v žalobě namítla, že není schopna se sama obléct ani obout, není schopna se sama postavit, kvůli rolátoru si nemůže vytáhnout oblečení ze skříně, není schopna si uklidit ani vyprat.
33. V odvolání žalobkyně uvedla, že je nutno ji pomáhat, protože se neohne, neoblékne si svršky sama, boty jí musí někdo podat.
34. K této základní životní potřebě posudková komise v posudku přijala závěr o jejím zvládnutí s odkazem na závěry sociální šetření, podle kterého žalobkyně je schopna si oblečení vybrat ze skříně, pomalu se obléct i svléct, zipy a knoflíky zvládne, boty obuje pomocí lžice. Po odborné stránce uvedla obecný závěr, citovaný v odstavci 26 tohoto rozsudku. Doplnila, že zvládnutí se posuzuje s využitím facilitátorů.
35. I tento závěr posudkové komise o zvládnutí potřeby oblékání a obouvání je nepřezkoumatelný. Ačkoliv žalobkyně v odvolání uvedla zhoršení zdravotního stavu, uvedla, že není schopna se ohnout, obléci svršky sama a boty jí musí někdo podat, tedy namítala nezvládnutí aktivit *oblékat se a obouvat se a manipulovat s oblečením v souvislosti s denním režimem*, posudková komise se se zvládnutím těchto aktivit nijak nevypořádala, ač tak byla povinna. Posudková komise uvedla jen obecnou tezi, citovanou v odstavci 26 tohoto rozsudku, tedy čím žalobkyně netrpí, ale neuvedla, zda a jak schopnost zvládat jednotlivé aktivity ovlivňují žalobkynina zjištěná onemocnění, a to ve svém vzájemném působení. Odkaz na facilitátory uvedla rovněž v obecné rovině, aniž by se zabývala tím, zda je žalobkyně vzhledem ke svému zdravotnímu stavu schopna použít facilitátory, které by pro zvládnutí této základní životní potřeby a zejména sporných aktivit potřebovala. Posudková komise i zde vycházela ze zprávy ze sociálního šetření, ačkoliv žalobkyně opakovaně namítala nesprávnost jeho závěrů a žádala o doposouzení. Na toto nebylo ani úřadem práce ani žalovaným nijak reagováno. Zde platí výše uvedené, tedy, žalobkyně namítala zhoršení svého zdravotního stavu a zhoršení schopnosti zvládat jednotlivé základní životní potřeby též ve vztahu k sociálnímu šetření, a je tak nezodpovězenou otázkou, zda závěry ze sociálního šetření jsou stále správné. Bez vyjádření posudkového lékaře ke zhoršení zdravotního stavu a odůvodněného vyjádření žalovaného k tomu, zda je na místě sociální šetření zopakovat, či nikoliv, nemá v této části posudek i napadené rozhodnutí oporu ve správním spise a jsou tedy nepřezkoumatelné.
36. Napadené rozhodnutí ve vztahu k této základní životní potřebě nemá oporu ve spise (§76 písm. b) s. ř. s.) a je na místě je zrušit.
37. Žalovaný v dalším řízení uváží, zda lze vyjít ze sociálního šetření z 3. 4. 2024 s ohledem na žalobkyniny námitky. Dále požádá posudkovou komisi o doplnění posudku, ve kterém se posudková komise vyjádří ke zvládnutí jednotlivých aktivit definujících tuto základní životní potřebu, zejména pak ke zvládnutí aktivity *oblékat se a obouvat se a manipulovat s oblečením v souvislosti s denním režimem*. Zohlední celkový žalobkynin

zdravotní stav ve vzájemném působení jednotlivých onemocnění a vysvětlí, zda a jak zjištěná onemocnění ovlivňují její schopnost aktivity definující základní životní potřebu zvládat, a pokud k jejich zvládnutí žalobkyně potřebuje pomůcku, zda je schopna vzhledem ke svému zdravotnímu stavu tuto efektivně používat. Zaměří se zejména na sporné aktivity *oblékat se a obouvat se a manipulovat s oblečením v souvislosti s denním režimem*.

38. Krajský soud dodává, že neshledal důvodnou námitku žalobkyně, že tuto základní životní potřebu nezvládá, protože si nemůže vyprat a uklidit. Schopnost vyprat a uklidit podle přílohy 1 písmeno j) vyhlášky, patří pod aktivity *vykonávat běžné domácí práce, nakládat s prádlem, mýt nádobí a udržovat pořádek*, které definují schopnost zvládnout základní životní potřebu *péče o domácnost, nikoliv oblékání a obouvání*. Žalovaný se proto schopností vyprat si a uklidit při posouzení této základní životní potřeby správně nezabýval.

IV.

39. Základní životní potřeba **tělesná hygiena** je ve vyhlášce vymezena aktivitami *včas použít hygienické zařízení, dodržovat tělesnou hygienu, mýt si a osušovat jednotlivé části těla, provádět celkovou hygienu, česat se, provádět ústní hygienu, holit se*.
40. Žalobkyně v žalobě namítla, že není schopna se sama přesunout do koupelny, osprchovat bez pomoci, vanovou sedačku může použít jen za pomoci pečující osoby, byt není bezbariérový, hygienické pomůcky musí být nachystané.
41. V odvolání žalobkyně nesouhlasila s tím, že je schopna vystoupit a vstoupit do vany. Poukázala na bolesti a křeče, kvůli kterým musí být přítomen ošetřovatel. Nezvládá si stříhat nehty a vlasy.
42. K této základní životní potřebě posudková komise v posudku přijala závěr o jejím zvládnutí s odkazem na závěry sociální šetření, podle kterého se žalobkyně umyje, učeše, je schopna vstoupit i vystoupit z vany, ve vaně stojí, sprchuje se, celkovou hygienu provede samostatně. Po odborné stránce uvedla obecný závěr, citovaný v odstavci 26 tohoto rozsudku.
43. I tento závěr posudkové komise o tom, že žalobkyně základní životní potřebu tělesné hygieny zvládá, je nepřezkoumatelný. Ačkoliv žalobkyně v odvolání uvedla zhoršení zdravotního stavu, a uvedla, že není schopna vstoupit a vystoupit z vany, tedy namítala nezvládnutí aktivity *použít hygienické zařízení a provádět celkovou hygienu*, posudková komise se se zvládnutím této aktivity nijak nevypořádala s uvedením obecné teze, citované v odstavci 26 tohoto rozsudku. Zde soud odkazuje na Instrukci náměstkyně pro řízení sekce sociálních pojistných systémů č. 15/2016, ve věci posuzování zdravotního stavu pro účely zákona č. 108/2006 S., článek 6, bod 6, který ukládá posudkové komisi *u osob se zhoršenou mobilitou používající 2 FH detailně zkoumat stav fyzických schopností a funkci končetin zejména pak ve vztahu k jejich schopnosti použít hygienické zařízení a provádět celkovou hygienu. Pokud je osoba schopna měnit pozici svého těla, přemisťovat se ze sedu do stoje nebo přeseďovat z místa na místo, má zachovanou schopnost úchopu a přidržování se, dosáhne na potřebné věci (baterii, mýdlo), existuje předpoklad, že svede i celkovou hygienu ve sprchovacím koutu s příslušným facilitátorem (sedák, madlo, protiskluzová podložka)*. Žalobkyně je podle vlastního tvrzení odkázána na chodítko i v interiéru, což dokládá lékařskými zprávami. Posudková komise však tuto situaci nezvážila, nezvážila, zda žalobkyně je osobou se

zhoršenou mobilitou, jak předpokládá instrukce, neuvážila ani to, že žalobkyně nemá sprchový kout. Posudková komise i zde vycházela ze zprávy ze sociálního šetření, ačkoliv žalobkyně opakovaně namítala nesprávnost jeho závěrů a žádala o doposouzení. Na toto nebylo ani úřadem práce ani žalovaným nijak reagováno. Zde platí výše uvedené, tedy, žalobkyně namítala zhoršení svého zdravotního stavu a zhoršení schopnosti zvládat jednotlivé základní životní potřeby též ve vztahu k sociálnímu šetření, a je nezodpovězenou otázkou, zda závěry ze sociálního šetření jsou stále správné. Bez vyjádření posudkového lékaře ke zhoršení zdravotního stavu a odůvodněného vyjádření žalovaného k tomu, zda je na místě sociální šetření zopakovat, či nikoliv, nemá v této části napadené rozhodnutí oporu ve správním spise a posudek vychází ze sociálního šetření, jehož závěry mohou být nesprávné a je tedy nepřesvědčivý a neúplný.

44. Napadené rozhodnutí ve vztahu k této základní životní potřebě nemá oporu ve spise (§76 písm. b) s. ř. s.) a je na místě je zrušit.
45. Žalovaný v dalším řízení uváží, zda lze vyjít ze sociálního šetření z 3. 4. 2024 s ohledem na žalobkyniny námitky. Dále požádá posudkovou komisi o doplnění posudku, ve kterém se posudková komise vyjádří ke zvládání všech jednotlivých aktivit definujících tuto základní životní potřebu, zejména pak zvládání aktivity *včas použít hygienické zařízení a provádět celkovou hygienu*. Zohlední celkový žalobkynin zdravotní stav a její zhoršenou mobilitu a vysvětlí, zda a jak zjištěná onemocnění ovlivňují její schopnost aktivity zvládat, a pokud k jejich zvládnutí žalobkyně potřebuje pomůcku, zda je schopna vzhledem ke svému zdravotnímu stavu tuto efektivně používat. Zaměří se zejména na sporné aktivity *včas použít hygienické zařízení a provádět celkovou hygienu*.

V.

46. Základní životní potřeba **výkon fyziologické potřeby** je vymezena aktivitami *včas používat WC, zaujmout vhodnou polohu, vyprázdnit se, provést očistu, používat hygienické pomůcky*.
47. Žalobkyně v žalobě namítla, že není schopna sama dojít na toaletu a je odkázaná na mobilní toaletní stolek.
48. V odvolání žalobkyně poukázala na svou inkontinenci a absenci inkontinenčních pomůcek, které není schopna sama vyhazovat.
49. K této základní životní potřebě posudková komise v posudku přijala závěr o jejím zvládnutí s odkazem na závěry sociálního šetření, podle kterého žalobkyně dojde na WC s pomocí hůlky, očistu provede, trpí inkontinencí, ale místo inkontinenčních pomůcek používá své hadříky. Po odborné stránce uvedla obecný závěr, citovaný v odstavci 26 tohoto rozsudku.
50. Ačkoliv přijatý závěr posudkové komise je stručný až kusý, pro absenci konkrétních výhrad vůči jednotlivým aktivitám, které zvládnutí této základní životní potřeby definují, nelze posudkovou komisi vytýkat bližší zohlednění. Inkontinence sama neznamená nevládnutí aktivity *včas používat WC*, pokud je žalobkyně schopna použít inkontinenční pomůcky, ať již jsou ve formě koupených plen nebo hadříků, což není sporné. Na to poukázal žalovaný v napadeném rozhodnutí a uvedený závěr vyplývá i z výše citované Instrukce, článek 6 bod G písm. c). Žalobkyně ani v žalobě nové skutečnosti nepřináší. Ačkoliv nutnost používat místo klasického WC mobilní toaletní

stolek je nepochybně velmi nepříjemné, samo o sobě – pokud je žalobkyně schopna se na stolek přesunout – nevylučuje schopnost zvládat výše uvedené aktivity. Za této situace krajský soud uzavřel, že žalobní námitka není důvodná.

VI.

51. Základní životní potřeba **péče o zdraví** je vymezena aktivitami *dodržovat stanovený léčebný režim, provádět stanovené preventivní, léčebné a léčebně rehabilitační a ošetrovatelské postupy a opatření a používat k tomu potřebné léky nebo pomůcky, rozpoznat zdravotní problém a v případě potřeby vyhledat nebo přivolat pomoc.*
52. Žalobkyně v žalobě k této základní životní potřebě zopakovala své potíže s mobilitou, nutnost užívat inkontinenční pomůcky, nutnost zajistit služby kadeřnice a manikérky doma. Uvedla, že léky chystá pečující osoba poté, co je vyzvedne v lékárně. Uvedla, že z důvodu ekzému ji nohy denně natírá krémem pečující osoba. Uvedla, že se její psychický stav zhoršil po smrti manžela a poukázala na to, že se nemůže účastnit plánovaného rehabilitačního pobytu pro nález na plicích.
53. Tuto žalobní námitku soud neshledal důvodnou. Žalobkyně uvedla skutečnosti, které nejsou pro posouzení zvládnutí této základní životní potřeby podstatné, ale které se týkají jiných základních životních potřeb, jak bylo rozebráno výše. Souvislost s péčí o zdraví má pouze poukaz na to, že není schopna vyzvednout léky v lékárně, nicméně tyto se nevyzvedávají denně. Podle § 8 odst. 2 zákona o sociálních službách je závislost na péči jiné fyzické osoby definována jednak neschopností zvládat základní životní potřeby a jednak nutností každodenní pomoci, dohledu nebo péče jiné fyzické osoby. Každodennost vyzvednutí léků z lékárny nesplňuje. Každodennost nesplňuje ani chystání léků, když tyto lze nachystat na více dnů dopředu a složí k tomu dostupná pomůcka – dávkovač léků. Natírání noh krémem z důvodu ekzému lze podřadit pod aktivitu *provádět stanovené léčebné postupy*, nicméně žalobkyně k tomu nic dalšího neuvedla, tedy zda není schopna toto činit sama a proč. Žalobkyně v odvolání nenamítala, že musí nohy natírat krémem, proto nelze posudkové komisi vyčítat, že se s touto konkrétní námitkou žalobkyně nevypořádala. V odvolání žalobkyně totiž svou neschopnost zvládnout tuto základní životní potřebu koncipovala pouze obecně.
54. Pokud se zdravotní stav žalobkyně po vydání napadeného rozhodnutí zhoršil tak, že ji nyní brání v tom, aby si nohy natírala krémem, je to důvod pro novou žádost. Soud se totiž při přezkumu napadeného rozhodnutí „vrací v čas“, neboť je povinen je přezkoumat podle skutkového a právního stavu, který tu byl v době vydání napadeného rozhodnutí (§ 75 odst. 1 s. ř. s.)

VII.

55. Základní životní potřeba **osobní aktivity** je ve vyhlášce vymezena aktivitami *navazovat kontakty a vztahy s jinými osobami, plánovat a uspořádat osobní aktivity styku se společenským prostředím, stanovit si a dodržet denní program, vykonávat aktivity obvyklé věku a prostředí, například vzdělávání, zaměstnání, volnočasové aktivity, vyřizovat své záležitosti.*
56. Žalobkyně v žalobě namítla, že ačkoliv se snaží být samostatná, s ohledem na věk a fyzické možnosti je a bude závislá na pomoci pečující osoby.
57. Tuto základní životní potřebu posudková komise v posudku posoudila odlišně od posudkového lékaře IPZS jako zvládnutou. Uvedla, že žalobkyně je orientovaná,

komunikativní, spolupracuje, je v kontaktu s lékaři, sleduje všeobecné dění. Vyřizování osobních záležitostí není každodenní. Chodí ven s pejskem, čte si. Není zbavena svéprávnosti.

58. I tento závěr posudkové komise je nepřezkoumatelný. Posudková komise se odchýlila od předchozího závěru posudkového lékaře, a proto byla povinna pečlivě vysvětlit důvody, které ji k tomu vedly, a uvést, kde konkrétně shledala pochybení předchozího posouzení a pečlivě argumentačně podložit, jak žalobkynin zdravotní stav ovlivňuje či neovlivňuje zvládání jednotlivých aktivit, kterými je tato základní životní potřeba definována.
59. Posudková komise i zde vycházela ze zprávy ze sociálního šetření, ačkoliv žalobkyně opakovaně namítala nesprávnost jeho závěrů a žádala o doposouzení. Zde platí již výše uvedené, že bez vyjádření posudkového lékaře, zda u žalobkyně došlo po sociálním šetření ke zhoršení zdravotního stavu, a odůvodněného vyjádření žalovaného k tomu, zda je na místě sociální šetření zopakovat, či nikoliv, nemá v této části posudku posudková komise svůj závěr nijak argumentačně podložen. Napadené rozhodnutí tedy i ohledně této základní životní potřeby nemá oporu ve správním spise, je nepřezkoumatelné (§76 písm. b) s. ř. s.) a je na místě je zrušit.
60. Žalovaný v dalším řízení uváží, zda lze vyjít ze sociálního šetření z 3. 4. 2024 s ohledem na žalobkyniny námitky. Dále požádá posudkovou komisi o doplnění posudku, ve kterém se posudková komise vyjádří ke zvládání všech jednotlivých aktivit definujících tuto základní životní potřebu. Zohlední celkový žalobkynin zdravotní stav a vysvětlí, zda a jak zjištěná onemocnění ovlivňují její schopnost aktivity zvládat, a pokud k jejich zvládnutí žalobkyně potřebuje pomůcku, zda je schopna vzhledem ke svému zdravotnímu stavu tuto efektivně používat. Pokud dospěje k odlišnému závěru než předchozí posudkový lékař, vysvětlí, v čem se předchozí posudkový lékař mýlil.

Závěr a náhrada nákladů řízení:

61. Krajskému soud nezbyvá než konstatovat, že rozhodnutí žalovaného je vystavěno na skutečnostech, které nemají oporu ve spise, a proto je zrušil bez jednání postupem podle (§76 písm. b) s. ř. s. Další postup žalovaného je uveden v odstavcích 22, 29, 37, 45 a 60.
62. Co se týče náhrady nákladů řízení, v řízení byla plně procesně úspěšná žalobkyně, které v souladu s ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. vzniklo právo na náhradu nákladů řízení. Náklady řízení žalobkyně představují třikrát náklady na poštovné v souvislosti s podáním žaloby, jejího doplnění a vyjádření se k výzvě soudu. Poštovné za zásilku EMS činí podle tarifu České pošty s. p. 159 Kč, celkem tedy žalobkyni vznikly náklady ve výši 477 Kč. Soud proto žalovaného k jejich zaplacení zavázal. Lhůtu k zaplacení soud stanovil v souladu s ustanovením § 160 odst. 1 občanského soudního řádu, neboť tato lhůta je přiměřená možnostem žalovaného.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku je **možno** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné soudní rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí.

Ostrava, 30. září 2025

JUDr. Zora Šmolková
samosoudkyně